

Nikol Moravcová, Sonda do života 1. partyzánské brigády Jana Žižky v letech 1944-1945, Diplomová práce FF UK, Praha 2021.

Autorka se partyzánské tematice věnovala již ve své bakalářské práci a nyní, v práci diplomové, ve svém výzkumu pokračovala, přičemž jej zacílila na problematiku doposud v tomto výzkumu spíše opomíjenou, totiž každodennost v širším slova smyslu.

Práci postavila na vynikající znalosti jak dosavadní literatury, převážně z období socialismu, tak pramenném archivním výzkumu a také na rozsáhlé kolekci vzpomínek. Ke všem těmto informačním zdrojům přistupovala Nikol Moravcová s kritickým odstupem, zároveň však s velkou empatií. Toto vzácné spojení jí umožnilo opravdu detailní vhled do zkoumané problematiky.

Autorka vygenerovala několik zásadních problémů, kterým se věnovala, od zásobování, přes lékařskou péči po interakci s okolním prostředím. Musela precizně procházet velmi mnoho vzpomínkového materiálu, který byl primárně zaměřen na bojové aktivity partyzánských oddílů, aby jako jehlu v kupce sena hledala zmínky z oblasti každodenního života jak samotných partyzánů, tak především domácího obyvatelstva, které jim poskytovalo pomoc a podporu, resp. snášelo jejich přítomnost a počinání, které bylo pro obyvatele protektorátu ohrožující.

Diplomová práce Nikol Moravcové je cenným příspěvkem do partyzánské historiografie, která byla v minulosti primárně oslavná, následně po roce 1989 došlo k přehodnocení mnohých postojů, jež pak akcentovaly negativní dopady partyzánské činnosti na domácí obyvatelstvo, až se téma z odborného bádání v podstatě vytratilo stejně, jako umírají poslední pamětníci. Citlivý přístup Nikol Moravcové předestírá obě strany partyzánské mince, přičemž čtenář není vystaven konfrontaci s dnes tolik frekventovanou ahistorickou interpretací podsouvající dojem, že veškeré odbojové aktivity, od partyzánů přes paravýsadky po atentát na Heydricha, byly příčinou nesmyslným obětí na životech obyvatel Protektorátu, aniž by se zhodnotil celý kontext druhé světové války a praktický, politický i symbolický význam těchto aktivit.

Je třeba vyzdvihnout nejen heuristiku, strukturu a zpracování, ale také jazykovou a stylistickou úroveň, kterou autorka prokázala své další kvality, totiž schopnost předložit čtenáři text, který je radost číst. Doprovodila jej i pečlivě vybranou a velmi výmluvnou obrazovou přílohou.

Diplomovou práci Nikol Moravcové doporučuji k obhajobě, navrhuji hodnocení výborně. Domnívám se, že práce splňuje nároky kladené na práci rigorózní.

V Praze 31. srpna 2021

Doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.